

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119202741
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2119202741.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku v spore žalobcu: T. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX/XX, V., zastúpený Advokátskou kanceláriou Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o., IČO: 36 857 548, so sídlom Nám. SNP 3, Trnava, proti žalovanému: MVDr. C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, V. - P., o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 7. novembra 2019, č.k. 11C/8/2019-233, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 2 až 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, § 11 a § 13 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ako aj čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ľudských právach a základných slobôd zo dňa 04.11.1950, vecne súd dôvodil, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 03.04.2019, domáhal ochrany osobnosti uložením povinnosti žalovanému zdržať sa ďalšieho uvádzania nepravdivých skutkových tvrdení a difamačných hodnotiacich úsudkov vo vzťahu k žalobcovi, najmä, nie však len, v spojení s jeho činnosťou v komunálnej politike, podnikateľskou činnosťou a obchodnými vzťahmi, ako aj činnosťou v rámci spoločenského, športového a kultúrneho diania, ďalej uloženia povinnosti žalovanému uverejniť na svoje náklady v rovnakých zdrojových médiách na úvodnej strane, v zodpovedajúcej grafickej a textovej úprave ospravedlnenie žalobcovi za neoprávnený zásah do jeho občianskej a profesijnej cti, a to v žalobcom požadovanom znení, uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi primerané zadost'učinenie vo výške 10.000,- eur, ako aj náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca bol v minulosti aktívny najmä, nie však len, v oblasti komunálnej politiky ako mestský poslanec, predseda športovej komisie, verejného života ako občiansky aktivista, predseda o.z. K. a v oblasti podnikania, žalovaný je politicky aktívny ako poslanec Mestského zastupiteľstva Mesta V. (ďalej len „MsZ“), neúspešný kandidát na primátora Mesta V. v komunálnych voľbách v roku 2018 a tento dňa 30.10.2018 v rámci diskusie kandidátov na primátora Mesta V., verejne uviedol o žalobcovi v žalobe presne špecifikované informácie, ktoré žalobca považuje za nepravdivé, osočujúce, zavádzajúce a tendenčné, poškodzujúce dobré meno a česť žalobcu, s ktorými sa mala široká verejnosť možnosť oboznámiť, preto osobnosť žalobcu utrpela na cti a dôstojnosti, a keďže česť ako aj jeho dobré meno boli znížené v značnej miere, nejaví sa priznanie žiadnej formy morálneho zadost'učinenia za postačujúce a má tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť, podľa

neho nejde o výroky nepravdivé, keď sa opierajú o overiteľný vecný základ, pričom o žalobcovi vždy hovoril v súvislosti s vecami verejnými. Žalovaný ďalej poukázal na zverejnenie predsúdnej výzvy na sociálnej sieti Facebook dňa 07.02.2019 v plnom znení, s tým, že skôr ako sa list dostal do rúk žalovanému, si ho mohol ktokoľvek prečítať, čo žalovaný vníma ako zastrašovanie nielen svojej osoby, ale aj širokej verejnosti, ktorá by sa začala zaoberať podozrivými aktivitami žalobcu a aj skutočným motívom, prečo podáva žalobca žalobu, je zastrašovanie žalovaného, aby nepokračoval v kritike a upozorňovaní na porušovanie zákonov pri čerpaní dotácií z rozpočtu Mesta V..

3. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním preukázané, že dňa 30.10.2018 v rámci diskusie kandidátov na primátora Mesta V., odvysielanej v regionálnej televízii Mesta V. a prostredníctvom online O., uverejnenej tiež prostredníctvom internetu, žalovaný uviedol výrok č. 1: „Aj na základe tejto žiadosti pán W. dnes čelí trestnému oznámeniu z obzvlášť závažného trestného činu subvenčného podvodu, do ktorého sú zapletení najvyšší predstavitelia mesta L. P., T. X. a T. X.. T. X., ktorý bol právoplatne odsúdený za subvenčný podvod, za posledné 4 roky čerpal z rozpočtu mesta pol milióna eur, vďaka pánovi W. aj“ (od času 0:41:43 záznamu na DVD) a výrok č. 2: „Ako je možné, že jeden z najvyšších predstaviteľov mesta, ktorý je predseda o.z. K., ktorého ste účastný alebo ste jeho členom, podniká na čierno šesť rokov v majetku mesta. Tu sú ľudia rovni a rovnejší, tu sú ľudia, ktorí majú dodržiavať zákony a ktorí nemajú dodržiavať zákony?“ (od času 0:50:36 záznamu na DVD). Dňa 28.06.2018 na MsZ Mesta V. žalovaný verejne uviedol výrok č. 3: „Aby občania pochopili, akým spôsobom sa schvaľujú dotácie, aký je dotačný systém, cez aké komisie a rady musí prejsť to, aby niekto dostal dotáciu, tak je to nasledovné. Najskôr prepojenie. T. X. sponzoroval kampaň T. W., ktorý vyhral voľby a teraz je primátorom mesta. T. X. je bratom T. X.. L. P. je prezident HC U., predseda U. a spolupracovník T. X.. Dotačný systém funguje nasledovne. Do rozpočtu sa dajú peniaze, ktoré komisia športová prerozdelená pre jednotlivé kluby. Predseda športovej komisie je T. X., brat T. X.. Ak prejde materiál cez komisie, posúva sa na mestskú radu, P. aj X. sú obidvaja členmi mestskej rady. Mestská rada odporučí materiál mestskému zastupiteľstvu. MsZ schvaľuje dotáciu a primátor potvrdí svojim podpisom uznesenia MsZ. Takto odchádzali dotácie konateľovi jednotlivých spoločností. Bola to U. V. a U.. T. X. má v priestoroch športovej haly svoju kanceláriu, kde podniká. Aby si občania vedeli predstaviť koľko odišlo z rozpočtu mesta do akože hádzanej, tak je to toto číslo. 489 320 eura za 4 roky.“ (od času 1:32:46 záznamu na DVD) Na sociálnej sieti „Facebook“ a A. uverejnil žalovaný dňa 02.04.2017 verejne dostupný príspevok, v ktorom uviedol výrok č. 4: „Zastrašovanie, obviňovanie, vyhrážanie sú presvedčiacie metódy T. W., čo nám opäť predviedol na MsZ a určite si nimi nezíska ľudí. O sto šestnástich občanov V. si dovolí povedať, že ich postup vo veci vyjadrenia sa k územnému plánu je nenormálny, pričom postupovali v zmysle zákonov. Ešte ďalej zašiel T. X., poslanec a člen mestskej rady, ktorý ich označil ako nesvojprávne ovce. Pán T. W. a pán T. X., nie sme ani čísla, ani ovce, sme ľudia s vlastným názorom a jasnou predstavou.“ Na stránke „V.“ bol dňa 05.07.2018 uverejnený verejne dostupný príspevok žalovaného, v ktorom uviedol výrok č. 5.: „T. s.r.o., dlžník mesta za nájom športovej haly za rok 2015 vo výške 4933€ končí v roku 2016 v daňovom raji, zmluvným nástupcom je spoločnosť U. H., ktorá prevzala na seba všetky záväzky vrátane dlhu. Jednou z podmienok čerpania dotácií z rozpočtu mesta je, že subjekt nemôže byť dlžníkom mesta. Vo vyúčtovacích faktúrach U. za rok 2016, ktorými sa preukazuje spôsob použitia dotácií sú faktúry vystavené U. H. vo výške 49 677,57 €, takto sa dlžník mesta dostal k desiatkam tisíc € z rozpočtu mesta. Konateľom U. H. je T. X., predsedom OZ U. je L. P. a predsedom športovej komisie je T. X.“ V konaní nebolo sporným, že žalobca bol v rokoch 2014 až 2018 poslancom MsZ Mesta V., predsedom komisie športu Mesta V., predsedom OZ K., ani že žalovaný bol v čase výrokov poslancom Mestského zastupiteľstva Mesta V.. Nebolo tiež sporným, že žalobca bol v uvedenom období tiež členom MR, a to s poukazom na skutkové tvrdenie žalovaného vo vyjadrení k žalobe a potvrdenie uvedenej funkcie žalobcom v rámci jeho výsluchu na pojednávaní. Sporným v konaní bolo, či majú výroky žalovaného reálny skutkový základ a následne ich spôsobilosť zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu.

4. Súd prvej inštancie dôvodil, že právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti a sloboda prejavu, chránené článkami 19 a 26 ods. 1 ÚSR, sú ústavné práva, ktoré sa môžu dostať do kolízie. Takýto stret práv sa posudzuje práve pri aplikácii § 11 a nasl. OZ v súvislosti s uplatňovaním občianskoprávnej ochrany osobnosti. Súd prvej inštancie posudzoval kolíziu týchto ústavou chránených práv s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu a skúmal intenzitu tvrdého porušenia práva na ochranu osobnosti v spojitosti so slobodou prejavu a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv. Poukázal na to, že treba rozlišovať pri skúmaní primeranosti toho-ktorého výroku, či ide o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok. Pokiaľ ide o vety: „T. X., ktorý bol právoplatne

odsúdený za subvenčný podvod, za posledné 4 roky čerpal z rozpočtu mesta pol milióna eur, vďaka pánovi W. aj.“ (z výroku č. 1), „T. X. sponzoroval kampaň T. W., ktorý vyhral voľby a teraz je primátorom mesta.“, „L. P. je prezident HC U., predseda U. a spolupracovník T. X.“, „Ak prejde materiál cez komisie, posúva sa na mestskú radu“, „Takto odchádzali dotácie konateľovi jednotlivých spoločností.“, „Bola to U. V. a U.“ (z výroku č. 3), „Zastrašovanie, obviňovanie, vyhrážanie sú presvedčiacie metódy T. W., čo nám opäť predviedol na MsZ a určite si nimi nezíska ľudí. O sto šestnástich občanov V. si dovoľí povedať, že ich postup vo veci vyjadrenia sa k územnému plánu je nenormálny, pričom postupovali v zmysle zákonov.“ (z výroku č. 4), „T. s.r.o., dlžník mesta za nájom športovej haly za rok 2015 vo výške 4933€ končí v roku 2016 v daňovom raji, zmluvným nástupcom je spoločnosť U. H., ktorá prevzala na seba všetky záväzky vrátane dlhu.“, „Vo vyúčtovacích faktúrach U. za rok 2016, ktorými sa preukazuje spôsob použitia dotácií sú faktúry vystavené U. H. vo výške 49 677,57 €, takto sa dlžník mesta dostal k desiatkam tisíc € z rozpočtu mesta. Konateľom U. H. je T. X., predsedom OZ U. je L. P.“ (z výroku č. 5), ide o výroky týkajúce sa iných osôb, ktoré ako žalobcovia v konaní nevystupujú, žalobcovi tak nesvedčí aktívna legitímácia domáhať sa ochrany pred uvedenými výroky. Uvedenými výroky ani nemohlo byť zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu, keďže tieto výroky jeho osobu nespomínajú a jeho osoby sa netýkajú. V prípade vety: „Tu sú ľudia rovní a rovnejší, tu sú ľudia, ktorí majú dodržiavať zákony a ktorí nemajú dodržiavať zákony?“ (z výroku č. 2), „Aby občania pochopili akým spôsobom sa schvaľujú dotácie, aký je dotačný systém, cez aké komisie a rady musí prejsť to aby niekto dostal dotáciu, tak je to nasledovné.“, „Dotačný systém funguje nasledovne.“, „Do rozpočtu sa dajú peniaze, ktoré komisia športová prerozdelí pre jednotlivé kluby.“, „Mestská rada odporučí materiál mestskému zastupiteľstvu. MsZ schvaľuje dotáciu a primátor potvrdí svojim podpisom uznesenia MsZ.“ (z výroku č. 3), „Pán T. W. a pán T. X., nie sme ani čísla, ani ovce, sme ľudia s vlastným názorom a jasnou predstavou.“ (z výroku č. 4), „Jednou z podmienok čerpania dotácií z rozpočtu mesta je, že subjekt nemôže byť dlžníkom mesta.“ (z výroku č. 5), ide v súhrne o vety (napr. rečnícka otázka, opisovanie dotačného systému,...), ktoré svojich charakterom nemajú žiadnu spôsobilosť pôsobiť difamačne. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že z uvedených výrokov č. 1. až č. 5. ako skutkové tvrdenia týkajúce sa osoby žalobcu súd identifikoval vety: „T. X. je bratom T. X.“, „Predseda športovej komisie je T. X., brat T. X.“, P. aj X. sú obidvaja členmi mestskej rady.“, „T. X. má v priestoroch športovej haly svoju kanceláriu, kde podniká.“ (z výroku č. 3), „predsedom športovej komisie je T. X.“ (z výroku č. 5), ktoré skutkové tvrdenia sú však s poukazom na celý obsah spisu nepochybne pravdivé, a preto (aj s ohľadom na ich nedifamačný obsah) nespôsobilé zásahu do osobnostných práv žalobcu. Okrem uvedených výrokov je skutkovým tvrdením aj výrok „Ešte ďalej zašiel T. X., poslanec a člen mestskej rady, ktorý ich označil ako nesvojprávne ovce“ (z výroku č. 4), ktoré tvrdenie možno považovať iba za čiastočne pravdivé, a to v tom smere, že žalobca sa v danom príspevku zastal p. Z. vyjadrujúcej sa v komentári k príspevku o 116 obyvateľoch P. ako o nesvojprávnych. Konkrétne, p. J. Z. sa pod príspevkom primátora Mesta V. T. W., uverejneným na sociálnej sieti Facebook dňa 31.03.2017, vyjadrila spôsobom: „Poslať v mojom mene list, ktorý za mňa niekto napísal pre ďalších 115 obyvateľov mi pripadá dosť úbohé...no žiaľ, aj také sa musí riešiť. To bol asi klub nesvojprávnych.“ Následne sa žalobca v reakcii na ďalšieho prispievateľa p. T. X. (ktorý p. Z. vyzval, aby vážila slová, pretože medzi uvedených obyvateľov patrí aj on) vyjadril spôsobom: „Vážení pán X. neviem čo take strasne napísala pani Z., aby vážila slova.....atd.. S prihliadnutím na uvedené je možné súhlasiť s tým, že týmto vyjadrením sa žalobca s vyjadrením p. Z. stotožnil, teda aj s tou časťou, v ktorej skupinu občanov označila za nesvojprávnych, hoci aj žalobca presne nenapísal citované slová o nesvojprávnych ovciach. Z hľadiska pravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na ich úplnej presnosti, ale je postačujúce, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde, teda stačí, aby pravdivá bola aspoň časť tvrdenia. Pravdivým pritom je, že sa žalobca zastal p. Z. vyjadrujúcej sa o 116 obyvateľoch P. ako o nesvojprávnych, z ktorého dôvodu nebolo možné považovať tvrdenie žalobcu (hoci nie úplne presné) za úplne nepravdivé skutkové tvrdenie. Najmä však žalobca v žalobe ani neskôr netvrdil ani nepreukázal, že by týmto výrokom mohlo byť vôbec zasiahnuté do jeho osobnostných práv, keď žalobca v priebehu konania poukazoval iba na to, že žalovaný ho vykresľoval ako podvodníka, zločinca, špekulanta, nedôveryhodnú a nečestnú osobu, čo však z výroku o nesvojprávnych ovciach nijako nevyplýva a s ním nesúvisí. Žalobca pri uvedenom výroku ničím neodôvodnil a nepreukázal, že by tento výrok bol spôsobilý zasiahnuť do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, a že by bol spôsobilý ich znížiť. Súd mal za to, že výrok s takýmto obsahom ani nie je možné považovať za spôsobilý zásahu do osobnostných práv žalobcu. S poukazom na všetko uvedené nemal súd ani pri jednom z vyššie citovaných výrokov za preukázané, že by niektorý z nich bol spôsobilý zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcu, znížiť jeho osobnú česť a ľudskú dôstojnosť, a to z dôvodu, že buď išlo o výroky netýkajúce sa osoby žalobcu, vety, ktoré svojich charakterom nemajú spôsobilosť pôsobiť difamačne;

nedifamačné pravdivé skutkové tvrdenia a čiastočne nepravdivé skutkové tvrdenie avšak nespôsobilé difamačného zásahu.

5. Ako hodnotiace úsudky, u ktorých je daná spôsobilosť zásahu do osobnostných práv žalobcu, súd prvej inštancie vyhodnotil výroky: „Aj na základe tejto žiadosti pán W. dnes čelí trestnému oznámeniu z obzvlášť závažného trestného činu subvenčného podvodu do ktorého sú zapletení najvyšší predstavitelia mesta L. P., T. X. a T. X.“ (z výroku č. 1.), „Ako je možné, že jeden z najvyšších predstaviteľov mesta, ktorý je predseda o.z. K., ktorého ste účastní alebo ste jeho členom podniká na čierno šesť rokov v majetku mesta.“ (z výroku č. 2.), v kontexte celého výroku aj výrok „Aby si občania vedeli predstaviť koľko odišlo z rozpočtu mesta do akože hádzanej, tak je to toto číslo. 489 320 eura za 4 roky.“ (z výroku č. 3.) a v kontexte celého výroku aj výrok č. 5., keďže žalovaný sa o žalobcovi vyjadruje v tom zmysle, že ho spája s trestným oznámením vo veci obzvlášť závažného trestného činu subvenčného podvodu, s podnikaním na čierno v majetku mesta a s netransparentným postupom pri schvaľovaní dotácií na šport v meste. Tieto výroky žalovaného mali, vzhľadom na vyslovené podozrenia, potenciál zasiahnuť do osobnosti žalobcu, keď žalovaný uvádzal o.i. aj osobu žalobcu v kontexte podozrivého a netransparentného nakladania s verejnými financiami, za ktoré hospodárenie v danom meste žalobca z titulu jeho pozície aj čiastočne zodpovedal. Preto súd ustálil, že v prípade výrokov citovaných v tomto odseku došlo ku kolízii dvoch ústavných práv, a to práva na ochranu osobnosti žalobcu a práva na slobodu prejavu žalovaného a v danom prípade, v súlade s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, súd aplikoval test okolností prejavu a test proporcionality, pričom v rámci testu okolností prejavu bolo potrebné pri výrokových spôsobilých pôsobiť difamačne (t.j. výroky citované v tomto odseku) hľadať odpovede na otázky KTO, O KOM, ČO, KEDY, KDE a AKO vyslovil, resp. napísal. Ten, kto výroky vyslovil, resp. napísal (žalovaný), bol v čase výrokov opozičným poslancom MsZ. Pozícia poslanca, aj keď len v miestnej samospráve, je typická aktivitou v oblasti vyjadrovania sa k veciam verejným (podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení), a preto vyjadrenia poslancov musia požívať zvýšenú ochranu čo do slobody prejavu. Existuje malý priestor podľa čl. 10 ods. 2 Dohovoru pre obmedzenie slobody prejavu v oblasti politickej reči, alebo diskusie, kde sloboda prejavu je najdôležitejšia (Brasier proti Francúzsku, sťažnosť č. 71343/01, odsek 41 rozsudok z 11.4.2006) alebo vo veciach verejného záujmu (Surek proti Turecku č.1, sťažnosť č.26682/95, odsek 61). Súd vyjadril názor, že podpora slobodnej politickej diskusie je veľmi dôležitým znakom demokratickej spoločnosti, treba preto prikladať najvyššiu dôležitosť slobode prejavu v kontexte politickej diskusie a na to, aby sa ospravedlnilo obmedzenie politického prejavu sa vyžadujú veľmi silné dôvody (Feldek proti Slovensku, sťažnosť č. 29032/95, odsek 83). Žalobca, (o ktorom boli výroky), bol v čase vyslovenia, resp. napísania výrokov poslancom MsZ, členom MR a predsedom komisie športu Mesta V., je tak chápaný ako osoba „verejného záujmu“, kde hranice prípustnej kritiky sú širšie ako u iných osôb. Verejní činitelia si musia byť vedomí, že ich aktivity majú byť a budú pod dohľadom verejnosti a musia vo všeobecnosti strpieť takúto zvýšenú kontrolu verejnosti nad činnosťou, ktorú vykonávajú, v dôsledku čoho sa primerane znižuje aj úroveň ochrany ich osobnostných práv. (z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 44/2000 zo dňa 05.01.2001). Žalobca ako predseda komisie športu a člen MR mal istú zodpovednosť v oblasti poskytovania dotácií od Mesta V. a ako politik bol verejne činnou osobou, ktorá musí zniesť väčšiu mieru kritiky ako bežný občan. To, čo bolo obsahom napádaných výrokov (dokonca i berúc do úvahy širší kontext diskusie, zasadnutia MsZ a príspevkov) boli pochybnosti žalovaného o procese schvaľovania dotácií, ktorého bol žalobca súčasťou, a tiež pochybnosti žalovaného o použití dotácií, keďže kancelária žalobcu je v rámci areálu športovej haly. Tieto pochybnosti boli s poukazom na skutočnosť, že hádzaná bola v meste dotovaná za 4 roky celkom sumou cca pol milióna eur, na personálne prepojenie osôb a ich funkciami v orgánoch mesta (T. X. ako sponzor kampane primátora mesta; T. X. ako brat T. X.; L. P. ako prezident HC U., predseda U. a spolupracovník T. X.; T. X. ako predseda športovej komisie a brat T. X.; P. a X. ako členovia mestskej rady) v spojení so zistením hlavného kontrolóra, legitímne. V žalobe uvedené výroky nemožno v žiadnom smere hodnotiť ako osobné útoky s cieľom difamácie žalobcu ako súkromnej osoby. Predmetom kritiky, či formulácie podozrení zo strany žalovaného bolo hospodárenie Mesta V. v zmysle poskytovania a čerpania dotácií na šport. Čím viac sa difamačný prejav dotýka veci verejného záujmu, tým viac platí prezumpcia práva tento prejav realizovať. Vo vzťahu k času zverejnenia výrokov súd poukázal na skutočnosť, že žalobca podal žalobu na ochranu osobnosti na súd dňa 03.04.2019, t.j. päť mesiacov po zverejnení výroku č. 1. a výroku č. 2 v diskusii na regionálnej TV, osem mesiacov po zverejnení výroku č. 5. na webstránke „V.“ a deväť mesiacov po zverejnení výroku č. 3 na zasadnutí MsZ, čo má pre súd vplyv na posudzovanie potenciálnej ujmy, ktorá by vôbec mohla žalobcovi vzniknúť. Aj EŠLP v rozsudku Flux proti Moldavsku konštatoval, že ujma spôsobená žalobcovi sa plynutím času môže zmenšovať a súdy na to majú v rozhodovacej činnosti prihliadať. Výroky boli zverejnené

v regionálnej (mestskej) TV, vyslovené na zasadnutí MsZ, uverejnené na sociálnej sieti Facebook, na webstránke V. a V.. Hoci z dôvodu šírenia internetom možno považovať informácie za relatívne široko dostupné, vzhľadom na problematiku zameranú len na Mesto V. nemožno dospieť k záveru, že by boli adresované celosvetovému, ale ani celoslovenskému publiku, keď obyvatelia mesta či obce sa obvykle zaujímajú o fungovanie vlastnej samosprávy, prípadne o fungovanie svojho okresného mesta, vyššieho územného celku a následne o fungovanie verejnej správy na celoslovenskej úrovni. Výroky žalovaného zamerané na Mesto V. a jeho fungovanie je potom možné reálne považovať za výroky len s regionálnou sledovanosťou v okrese V.. Pokiaľ ide o spôsob, ako boli informácie formulované, súd vyhodnotil výroky uvedené žalovaným ako hodnotiace úsudky, takže neskúmal samotnú pravdivosť jednotlivých výrokov, ale to, či existoval faktický základ oprávňujúci žalovaného vôbec začať s vyslovovaním akýchkoľvek pochybností a podozrení, súd tu poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II.ÚS 439/2016 zo dňa 27.10.2016. Pokiaľ ide o vetu z výroku č. 1. „Aj na základe tejto žiadosti pán W. dnes čelí trestnému oznámeniu z obzvlášť závažného trestného činu subvenčného podvodu, do ktorého su zapletení najvyšší predstavitelia mesta L. P., T. X. a T. X..“, ide o hodnotiaci úsudok, majúci reálny skutkový základ, žalobca totiž nepoprel skutkové tvrdenie žalovaného, že bol uvedený ako podozrivý zo spáchania trestného činu v trestnom oznámení žalovaného vedenom pod ČVS: KRP-65/2-VYS-TT-2018 OK, a to v súvislosti s čerpaním dotácií z rozpočtu Mesta V., a preto sa táto skutočnosť stala nespornou. Pre reálnosť skutkového základu pritom postačuje, že žalovaný podal takéto trestné oznámenie týkajúce sa o.i. aj osoby žalobcu, t.j. domnieval sa, že došlo k spáchaniu trestného činu, bez ohľadu, či následne bolo žalobcovi vznesené obvinenie, a bol teda oprávnený vysloviť svoj názor uvedeným výrokom, keďže mu nechýbal faktický základ. Uvedené trestné oznámenie pritom nadväzuje na podozrenia žalovaného vyslovené už na zasadnutí MsZ, z ktorých, ako je uvedené nižšie, mohol mať žalovaný pochybnosti o transparentnosti poskytovania dotácií mestom. V prípade vety z výroku č. 2. „Ako je možné, že jeden z najvyšších predstaviteľov mesta, ktorý je predseda o.z. K., ktorého ste účastní alebo ste jeho členom podniká na čierno šesť rokov v majetku mesta.“ ide o hodnotiaci úsudok, ktoré nemá taký jednoznačný obsah, ako by malo napr. vyjadrenie, že sa žalobca dopustil trestného činu neoprávneného podnikania. Uvedený výrok žalovaný vysvetlil tým, že žalobca je spoločníkom a konateľom v spoločnosti K. T. s.r.o., pričom kancelárske priestory spoločnosti sú v športovej hale, ktorej vlastníkom je Mesto V.. Mesto V. prenajalo stavbu spoločnosti T. s.r.o., kde konateľom je brat žalobcu T. X.. Podľa skutočností zistených žalovaným (vyžiadanim si z MsÚ V. kópií všetkých žiadostí o súhlas s podnájmom, ktoré boli doručené od 01.01.2013 do 05.02.2019 nájomcom prenajímateľovi), Mesto V. od platnosti zmluvy o nájme neeviduje žiadosť o súhlas s podnájmom ani súhlas k podnájmu pre spoločnosť K. T. s.r.o., ktorá tak svoju podnikateľskú činnosť v stavbe vykonáva bez súhlasu vlastníka nehnuteľnosti. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že spoločnosť žalobcu mala riadne uzatvorené podnájomné zmluvy s nájomcami a uhrádzala platby za podnájom. Vzhľadom na postavenie žalobcu v čase výroku (poslanec MsZ, člen MR a predseda komisie športu Mesta V.) bolo možné očakávať od žalobcu, že sa bude zaujímať o to, či nájomca má od prenajímateľa súhlas na prenechanie priestorov kancelárie v budove športovej haly do podnájmu spoločnosti žalobcu. Keďže žalobca nespochybnil tvrdenie žalovaného, že spoločnosť žalobcu podnikala v priestoroch športovej haly (bez ohľadu na to, že len v kanceláriách) ako podnájomca bez toho, aby s prenechaním do podnájmu súhlasil prenajímateľ (v rozpore s § 666 ods. 1 OZ v spojení s čl. 5 ods. 5.1.2. bod 6. zmluvy č. v ISS: 816/2012, resp. v rozpore s § 6 ods. 1 zák.č. 116/1990 Zb.), možno ho považovať za nesporné skutkové tvrdenie. Je potom založený na reálnom stave hodnotiaci úsudok žalovaného, že žalobca podniká v športovej hale („v majetku mesta“) „na čierno“, v zmysle, že tam podniká bez súhlasu vlastníka stavby. Z uvedeného výroku pritom nemožno vyvodiť názor žalovaného, že by žalobca vykonával zárobkovú činnosť bez akéhokoľvek oprávnenia. Veta z výroku č. 3. „Aby si občania vedeli predstaviť koľko odišlo z rozpočtu mesta do akože hádzanej, tak je to toto číslo. 489 320 eura za 4 roky.“ v kontexte celého výroku č. 3., ako aj kontext celého výroku č. 5., majú faktický základ, pre ktorý bol žalovaný oprávnený svoje podozrenia vo veci poskytovania a čerpania dotácií vysloviť. Žalovaný popísal personálne prepojenie Mesta V. (resp. členov jeho orgánov) s poberateľmi dotácií a funkcie žalobcu, ktorý bol v rokoch 2014-2018 poslancom MsZ, členom MR, predsedom Komisie športu Mesta V., pričom s jeho funkciami bola spojená určitá právomoc aj zodpovednosť žalobcu v súvislosti s poskytnutím dotácií Mestom V.. Hodnotiacemu úsudku žalovaného v zmysle vyjadrenia jeho pochybností o schvaľovaní dotácií od Mesta V. nechýbal reálny základ, keď hlavný kontrolór v správe o vykonanej kontrole zo dňa 12.09.2018 k žiadosti o poskytnutie dotácie spoločnosti U. V. s.r.o. zo dňa 10.09.2015 zistil, že táto neobsahovala všetky náležitosti vtedy platného VZN č. 126/2012. V prípade, že hádzaná v meste bola dotovaná za 4 roky celkom sumou cca pol milióna eur, pri personálnych prepojeniach osôb uvádzaných vo výroku a ich funkciami v orgánoch mesta (T. X. ako sponzor kampane primátora mesta; T. X. ako brat T. X.; L. P. ako prezident HC U., predseda U. a spolupracovník T. X.; T. X. ako

predseda športovej komisie a brat T. X.; P. a X. ako členovia mestskej rady) sú (v spojení so zistením hlavného kontrolóra) legitímne pochybnosti žalovaného o transparentnosti procesu schvaľovania dotácií na šport od Mesta V.. Žalovaný pritom mohol mať pochybnosti aj s prihliadnutím na skutočnosť, že brat žalobcu bol právoplatne odsúdený za subvenčný podvod, pričom bol konateľom v spoločnostiach, ktoré čerpali dotácie z rozpočtu Mesta V.. Súd poukazuje tiež na skutočnosť, že výroky žalovaného nesmerujú výlučne voči žalobcovi, ale vyjadruje pochybnosti o celom procese schvaľovania dotácií, ktorého bol žalobca súčasťou. Okrem toho, žalovaný vyjadril oprávnené pochybnosti o spôsobe použitia dotácií, keďže vo vyúčtovacích faktúrach U. za rok 2016, ktorými sa preukazuje spôsob použitia dotácií, sú faktúry vystavené U. H. (ktorej konateľom je brat žalobcu) vo výške 49.677,57 eura a vo vyúčtovaní dotácie subjektu U. V. za rok 2017 sú faktúry U. H. vo výške 33.125,22 eura. Zo záznamu zo zasadnutia MsZ zo dňa 28.06.2018 (čas 2:06:06) pritom vyplýva, že uvedená informácia zaujala minimálne jedného ďalšieho poslanca (p. T.), ktorý sa na uvedené chcel priamo dopytovať prítomného hlavného kontrolóra. Súd tiež poukázal na vyjadrenie primátora mesta, ktorý uviedol vo svojom stanovisku zverejnenom na webstránke V. (č.l. 23-24), že nariadil opätovnú kontrolu vyúčtovania dotácie, pričom kolegyne z Mestského úradu identifikovali niektoré otáznе položky a keďže nemá legislatívnu možnosť kontrolovať kontrolu vykonanú hlavným kontrolórom, požiadal ho, aby kontrolu vykonal ešte raz aj s nahliadnutím do účtovnej dokumentácie hádzanárskeho oddielu a zároveň ho požiadal aj o prekontrolovanie vyúčtovania dotácií za roky 2016 a 2017. Z uvedeného vyplýva, že s čerpaním dotácií boli spojené pochybnosti. S poukazom na funkcie žalobcu v rokoch 2014-2018, keď okrem funkcie poslanca MsZ a člena MR bol aj predsedom Komisie športu Mesta V., možno konštatovať, že s jeho osobou bola spojená aj vyššia zodpovednosť v súvislosti s poskytovaním a čerpaním dotácií, ako zodpovednosť žalovaného, ktorý za spornú dotáciu zahlasoval ako poslanec na zasadnutí MsZ. Ďalej v konaní nebolo sporným, že žalobca má v kancelárskych priestoroch športovej haly kanceláriu pre svoju firmu K. T. s.r.o., kde podniká. Žalobca tvrdil, že platba za energie je zohľadnená v platbách podnájomného (lebo ide o nepatrnú položku), avšak podľa čl. V. bod 2. podnájomnej zmluvy, úhrady za dodávku vody, tepla a elektriny mal podnájomník platiť nájomcovi kvartálne po zúčtovaní za dané obdobie a podľa skutočnej výšky spotreby na príslušnom meracom zariadení. Žalovaný pritom poukazoval na skutočnosť, že v dôkazoch úhrady podnájmu za obdobie od 12/2009 do 05/2019 sa úhrady spotreby energií nenachádzajú. Je potom možné súhlasiť so žalovaným, že keďže spoločnosť žalobcu K. T. s.r.o. od roku 2009 využíva na podnikanie kancelárske priestory športovej haly vrátane energií, pričom žalobca nepreukázal, že by náklady na energie spoločnosť uhradila, tieto potom boli uhradené z dotácie Mesta V. na šport. Výrok žalovaného o tom, že 489.320,- eur za 4 roky odišlo z rozpočtu mesta do „akože“ hádzanej, mal potom potrebný skutkový základ, keďže časť uvedenej sumy (bez ohľadu na to, o akú položku išlo) bola podľa všetkého použitá aj na energie spotrebované spoločnosťou žalobcu v jeho kancelárii, a teda spoločnosť žalobcu mala finančnú výhodu z dotácie Mesta V. určenej pre šport. Súd prvej inštancie k citovaným hodnotiacim úsudkom dodal, že výroky v nich použité vrátane použitých výrazových prostriedkov nie sú hanlivé, neobsahujú žiadne invetívy, vulgarizmy, priame difamácie, či osočovania osoby žalobcu. Ide o formuláciu pochybnosti a podozrení žalovaného k transparentnosti procesu schvaľovania a čerpania dotácií od mesta s poukazom na personálne prepojenia zainteresovaných osôb vrátane žalobcu, z podstaty výrokov nevyplýva, že by žalovaný úmyselne mieril svoje slová s cieľom zasiahnuť do cti či dôstojnosti žalobcu, alebo ho haniť ako súkromnú osobu, keď žalobca bol vo výrokoch spomínaný vždy len v spojitosti s výkonom svojich funkcií. Nebolo možné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že bol žalovaným zneužitý ako jeden z nástrojov boja žalovaného o post primátora, čo žalobca nepreukázal, zo samotných výrokov takáto motivácia žalovaného nevyplýva a toto tvrdenie žalovaný poprel, s tým, že nevedel ani pol roka pred voľbami o tom, že bude kandidovať, okrem toho, žalobca sa domáhal aj ochrany pre výrok žalovaného z apríla 2017, čo bolo viac ako rok a pol pred voľbami. Súd mal za to, že spôsob vyjadrenia subjektívnych názorov žalovaného z hľadiska formy v žiadnom prípade neprekračuje prípustnú mieru kritiky a ide o prípustné hodnotiace úsudky urobené v rámci slobody prejavu žalovaného. S poukazom na faktický základ všetkých výrokov bolo namieste, aby žalovaný svoje pochybnosti vyjadril, čo urobil primeraným spôsobom, vecným, neútočným a neemotívnym slovníkom a ním použité formulácie boli nevyhnutné na dosiahnutie legitímneho účelu, vyvolanie diskusie o transparentnosti poskytovania a čerpania dotácií, pričom žalovaný pri vyslovovaní týchto výrokov vystupoval z pozície opozičného politika vyjadrujúceho sa k veci verejného záujmu, v rámci kontroly správy vecí verejných. Kritika žalovaného bola primeraná k sledovanému cieľu (poukázať na možné personálne prepojenia pri dotačnej politike mesta). Žalobca navyše ani nepreukázal, že by výroky žalovaného boli spôsobilé znížiť jeho občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, uviedol iba na pojednávaní, že vysvetľovanie mu zaberá veľa času a niektorí klienti mu prestali dvíhať telefón, na inom mieste pritom uviedol, že si nemyslí, že ľudia, s ktorými odviezol nejakú prácu, či už dobrovoľnícku alebo pracovnú, si myslia o ňom niečo zlé. Pokiaľ

ide o ostatné výroky žalovaného v diskusii, na zasadnutí MsZ a v príspevkoch, tieto žalobcom neboli ani v žalobe, ani v replike, označené ako tie, ktorými malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ani nebolo špecifikované, že by konkrétne nimi (a prečo) malo dôjsť k zásahu do osobnosti žalobcu, ak by aj súd na všetky ostatné výroky žalovaného prihliadal, ide o prípustným spôsobom vyjadrené pochybnosti a podozrenia žalovaného vo vzťahu k spôsobu poskytovania a čerpania mestských dotácií v súvislosti s funkciami žalobcu v orgánoch Mesta V. v spojení s jeho príbuzenským vzťahom s T. X.. Súd konštatoval, že pre posúdenie proporcionality medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti je kľúčový test okolností prejavu. Zásah do slobody prejavu žalovaného (v prípade vyhovenia žalobe) vyhodnotil súd s intenzitou podstatnou, pretože ide o výroky v tom čase opozičného poslanca MsZ, týkajúce sa otázok výlučne verejného pôsobenia žalobcu v otázke verejného záujmu - hospodárenia s verejnými financiami. Miera uspokojiteľnosti práva na ochranu osobnosti žalobcu tiež vyplýva z odpovedí na test okolností prejavu, pričom výroky žalovaného (v odseku 24.) mali potenciál zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, avšak na druhej strane žalobca bol povinný strpieť vyššiu mieru kritiky a kontroly oproti „bežným“ občanom. Kritika tu pozostávala z nastoľovaných podozrení ohľadne hospodárenia Mesta V. a nesmerovala na súkromný život žalobcu. V tomto smere miera uspokojiteľnosti práv žalobcu je maximálne stredná. Podstatný zásah prevažuje strednú uspokojiteľnosť, a preto súd dal prednosť slobode prejavu žalovaného a žalobu zamietol. Súd poukázal na nález Ústavného súdu SR č.k. II.ÚS 439/2016-60 zo dňa 27.10.2016, s ktorým sa stotožnil, odkázal tiež na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 10Co/54/2018-199, tiež č.k. 10Co/323/2016-176, č.k. 11Co/405/2015-384 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 148/2008. Súd prvej inštancie tak mal za preukázané, že žalovaný svojimi výroky len primeraným spôsobom realizoval svoju slobodu prejavu, ktorej bolo s poukazom na test proporcionality potrebné dať prednosť pred právom žalobcu na ochranu osobnosti, a preto žalobu v celom rozsahu, t.j. v časti zdržania sa ďalších zásahov, v časti požadovaného ospravedlnenia, ako aj v časti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a čl. 4 ods. 2 CSP (princíp racionálneho zákonodarcu) tak, že plne úspešnému žalovanému, ktorému žiadne trov konania nevznikli nárok na náhradu trov konania nepriznal.

6. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, dôvodiac ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) Civilného sporového poriadku. Podľa názoru žalobcu v žalobe označené výroky žalovaného boli spôsobilé privodiť a aj mu privodili nemajetkovú ujmu, keď žalobcu vykreslil ako podvodníka, zločincu, špekulanta, nedôveryhodnú a nečestnú osobu. Súd nesprávne postupoval keď vyňal z kontextu časť napádaných výrokov a tieto označil za hodnotiace úsudky zo strany žalovaného, súd výroky neposudzoval v kontexte a ich obsah výrazne zúžil, čím došlo k výraznému skresleniu logickej podstaty a pointy výrokov, čo sa podpísalo pod právne posúdenie veci pre žalobcu negatívne. Vždy treba skúmať mieru (intenzitu) tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti, ani sloboda prejavu nemôže byť chápaná ako právo celkom bezbrehé, takže ak vybočí publikovaný názor z medzí všeobecne uznávaných pravidiel slušnosti demokratickej spoločnosti, stráca tým charakter korektného úsudku. Práva na ochranu osobnosti sa môžu domáhať aj politici a ostatné verejne činné osoby, aj keď meradlá posúdenia skutkových tvrdení a hodnotiacich úsudkov sú v týchto prípadoch odlišné. Do úvahy prichádza oprávnená kritika, ktorá predpokladá, že pri nej nie sú prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky, je primeraná čo do obsahu aj formy a nevybočujúca z medzí nutných na dosiahnutie sledovaného a spoločensky uznávaného účelu, pričom kritika musí súvisieť práve s verejnou činnosťou, ktorú osoba vykonáva. Súd nesprávne posúdil a vyhodnotil mieru a závažnosť žalobcom napádaných výrokov, keď bagatelizoval intenzitu porušenia základného práva žalobcu na ochranu osobnosti, žalovaný prekročil medze vecnej a konkrétnej kritiky, kritika bola čo do obsahu a formy neprimeraná, a nesúvisela do veľkej miery s verejnou činnosťou, ktorú žalobca vykonával (táto smerovala priamo k osobe žalovaného ako podnikateľa „podniká načierno“), pričom v prípade údajného podnikania načierno nešlo o kritiku žalobcu, ale o skutkovo nepravdivé tvrdenie. Zároveň súd nesprávne aplikoval test okolností prejavu a textu proporcionality, nesprávne ustálil, kto výroky vyslovil. Žalovaný nebol len opozičný poslanec, ale najmä kandidát na primátora mesta V., ktorý v čase, kedy výroky odznali, už vedel, že bude kandidovať za primátora, teda mal snahu o dosiahnutie významného osobného prospechu a nie verejného profitu. Vystupoval tiež v pozícii súkromnej osoby s osobnými kariérnymi ambíciami a nielen ako zástupca verejnosti, v súvislosti s čím miera tolerovaného kriticizmu klesá, čo súd ale nezohľadnil. Výroky smerovali proti žalobcovi ako súkromnej osobe („podniká načierno“), takže súd nesprávne vyhodnotil osobu, o ktorej boli výroky vyslovené. Súd nesprávne vyhodnotil aj obsah napádaných výrokov, práve žalobca ako súkromná osoba bol terčom týchto výrokov, čo vyplýva z výroku „aj na základe tejto žiadosti pán W. dnes čelí trestnému oznámeniu z obzvlášť závažného trestného činu subvenčného podvodu, do

ktorého sú zaplatení najvyšší predstavitelia mesta L. P., T. X. a T. X.“, takže žalovaný obvinil žalobcu osobne ako súkromnú osobu z obzvlášť závažného trestného činu subvenčného podvodu, a to napriek tomu, že voči žalobcovi ani v tom čase, ani v súčasnosti, nie je vedené trestné stíhanie, ani nikdy zo spáchania trestného činu nebol obvinený či odsúdený. Rovnako voči žalobcovi ako súkromnej osobe bol namierený výrok „ako je možné, že jeden z najvyšších predstaviteľov mesta, ktorý je predseda OZ K., ktorého ste účastní alebo ste jeho členom, podniká načierno šesť rokov v majetku mesta“, aj tu žalobca ako súkromná osoba bol obvinený z protiprávneho konania podnikania bez náležitého oprávnenia, čo je priamo uvedené vo výroku, ktorého obsah je tak celkom jednoznačný a z výroku v žiadnom prípade nevyplýva, že by žalovaný mal na mysli užívanie priestorov na základe neplatnej zmluvy, keď tento skutkový stav si súd prvej inštancie dotvoril čím dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu. Oveľa prijateľnejšie je vysvetlenie výroku „podniká načierno“ doslovne ako podnikanie bez oprávnenia, čo je hrubo nepravdivé tvrdenie, vážne zasahujúce do osobnostných práv žalobcu, do jeho povesti a cti v očiach širokej verejnosti. Súd opomenul zohľadniť súkromno-právny aspekt a dosah výrokov žalovaného na žalobcu ako súkromnú osobu. Žalobca pritom vyčerpávajúcim a hodnoverným spôsobom preukázal súdu existenciu riadneho zmluvného vzťahu a všetky platby podnájmu od decembra 2009 až po máj 2019, čiže uvedené výroky je nutné hodnotiť ako osobné útoky s cieľom difamácie žalobcu ako súkromnej osoby. Aj pri posudzovaní, kedy boli výroky vyslovené, súd pochybil, totiž žalovaný bol tiež osobou verejného záujmu, nielen opozičným poslancom ale v uvedenom čase už aj kandidátom na primátora mesta V.. Pokiaľ ide o zmenšenie ujmy plynutím času, toto podľa žalobcu bez ďalšieho neznamena, že by plynutím času slablo právo žalobcu domáhať súdnej ochrany. Súd nesprávne vyhodnotil aj kde boli výroky vyslovené, nešlo len o výroky s regionálnou sledovanosťou obmedzenou iba na okres V., pokiaľ dôjde k uverejneniu informácie prostredníctvom masmédií a sociálnych sietí, je vždy potrebné počítať s dosahom informácie na územie celej SR. Súd sa nesprávne vysporiadal aj s tým, ako boli informácie formulované. Výrok „ako je možné, že jeden z najvyšších predstaviteľov mesta, ktorý je predseda OZ K., ktorého ste účastní alebo ste jeho členom, podniká načierno šesť rokov v majetku mesta“, najmä s ohľadom na časť „podniká načierno šesť rokov“ nemožno považovať za hodnotiaci úsudok, ale za skutkové tvrdenie. Súd tak dotknutý výrok nesprávne právne posúdil, pokiaľ by súd vyhodnotil výrok ako skutkové tvrdenie a nie hodnotiaci úsudok, musel by žalovaný uniesť dôkazné bremeno dôkazom pravdy tohto tvrdenia, čo by sa mu s ohľadom na obsah spisu nepodarilo. Súd tak vážnosť uvedeného výroku preradením do kategórie hodnotiaceho úsudku zľahčil, čo malo dopad na výsledky testu okolností prejavu a testu proporcionality. Pokiaľ ide o hodnotiaci úsudok uvedený súdom v bode 31., podľa žalobcu podstatnou časťou výroku, ktorá je difamujúca, nie je stať, že žalovaný podal trestné oznámenie, ale časť, v ktorej sa uvádza, že do „podvodu“ má byť zaplatený T. X., ktorá skutočnosť sa ale nijako nezakladá na pravde. Skutkovým základom je síce trestné oznámenie, ale samé o sebe nezakladá pravdivosť výroku, žalobca nevie o tom, že by mal byť vôbec podozrivým zo spáchania nejakého trestného činu, takže tu ide o nesprávne skutkové zistenie súdu. Výrok uvádzaný v bode 33. žalobca považuje za zavádzajúci a osočujúci, vzbudzujúci dojem, že žalobca sa mal v kontexte celého výroku ako člena akejsi skupiny „P., X., W.“ významne obohatiť z prostriedkov mesta V., konkrétne zo sumy 489.320 eur, čo sa v žiadnom prípade nezakladalo na pravde a žalobca spoľahlivo vyvrátil predloženými dôkazmi. Súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ak považoval za preukázané, že časť tejto sumy bola podľa všetkého použitá aj na energie spotrebované žalobcom, a na ich základe nesprávne právne posúdil aj závažnosť uvedeného výroku na ťarchu žalobcu. Žalobca pre upresnenie predstavy o nakladaní s prostriedkami mesta V. uvádza, že čiastka 489.320 eur je celková za štyri roky na činnosť športového klubu, teda pre klub samotný (1 liga muži, 1 liga ženy a 13 mládežníckych družstiev) a z nej je 143.000 príspevok športovému klubu na energie, pričom energie celkovo zaplatené nájomcom haly za toto obdobie boli vo výške 255.976,64 eur, inak povedané, mesto V. prispelo 56%, ale klub využíva až 85% priestorov budovy, spoločnosť K. NB, s. r. o. 1%. Podobne je to so športovou činnosťou, klub nemal rozpočet pokrytý iba dotáciou z mesta, z nej by nemohla hádzaná existovať v takom stave, v akom je. Z klubu, kde boli dve družstvá pri prevzatí v roku 2009, je v súčasnosti štrnásť. Nie je tiež pravda, že výroky žalovaného nie sú hanlivé, neobsahujú invektívy, vulgarizmy, priame difamácie či osočovania osoby žalobcu. Žalovaný v nich neprávom obvinil priamo žalobcu nielen z podnikania načierno, so zaplatenia do obzvlášť závažného zločinu podvodu, z účasti na zoskupení, ktoré sa malo podieľať na páchaní trestnej činnosti, z útoku na občanov označeným za nesvojprávne ovce. Súd tiež nesprávne aplikoval závery a východiská plynúce z jednotlivých rozhodnutí, napríklad rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 10Co/54/2018, 10Co/323/2016, 11Co/405/2015, alebo Najvyššieho súdu ČR 30Cdo/148/2008. Podľa názoru žalobcu zásah do jeho osobnostných práv zo strany žalovaného bol už neprípustný, nestal sa primeraným spôsobom, nebola zabezpečená elementárna úcta žalobcu a základná slušnosť žalobcovi, ktorý naviac

nedal k výrokom žalovaného na svoju adresu žiadnu zámienku, napríklad predošlým útokom, invektívou či osočovaním. Na vznik právnych následkov uvedených v ust. § 13 ods. 1 OZ sa nevyžaduje vyvolanie následkov zásahu, teda je irelevantné skúmať, aké množstvo ľudí sa od žalobcu reálne odvrátilo. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a jeho žalobe vyhovel v celom rozsahu a priznal mu nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako správny potvrdil s tým, že pridržiava svojich doterajších vyjadrení.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu, a vychádzajúc z uplatnenej odvolacej argumentácie žalobcu s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvoinštančného súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam (§ 365 písm. f CSP) a či rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci (§ 365 písm. h CSP).

10. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje

11. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, ktorý spočíva v nesprávnom skutkovom závere je daný vtedy, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo tiež vtedy ak v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ust. § 195 až 210 CSP.

12. Zásada voľného hodnotenia dôkazov znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

13. V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu dospel súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedal postupu vyplývajúcemu z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy všetky podstatné skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vrátane prednesov strán sporu vyplynuli, zohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré nie a z akých dôvodov, uviedol ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté právne závery náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s týmito skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci, ktoré považuje za správne a podľa 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu odkazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a reagujúc na odvolacie námietky žalobcu odvolací súd dopĺňa nasledovné:

14. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa domáhal ochrany osobnosti, do ktorej žalovaný mal zasiahnuť tým, že verejne uviedol výroky, ktorými osobnosť žalobcu a jeho dobré meno utrpeli na cti a dôstojnosti.

15. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu osobnosti, najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako i súkromia, svojho mena, prejavov svojej osobnej povahy.

16. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17. K odvolacím námietkam žalobcu sa žiada uviesť, že prevažná časť jeho odvolacej argumentácie bola už vyčerpávajúcym spôsobom zodpovedaná súdom prvej inštancie v odôvodnení jeho rozhodnutia, a to najmä pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré sa súd vysporiadal s jednotlivými výroky spôsobom uvedeným v napadnutom rozsudku, tiež spôsob, akým ich roztriedil na tie, ktoré nemohli mať žiadny potenciál zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu a naopak, ktoré z nich za spôsobilé zásahu do osobnostných práv žalobcu považovať treba a prečo. Rovnako vysvetlil súd aj dôvody, pre ktoré tieto výroky (uvedené v odseku 24 odôvodnenia napadnutého rozsudku) vyhodnotil ako hodnotiace úsudky, a aj v tomto odvolací súd názor súdu prvej inštancie zdieľa. Roztriedenie žalovaných výrokov na výroky, ktoré sa netýkali osoby žalobcu (odsek 19), na tie, ktoré svojim charakterom nemali spôsobilosť pôsobiť difamačne (odsek 20), na nedifamačné pravdivé skutkové tvrdenia (odsek 21) na čiastočne nepravdivé skutkové tvrdenia avšak nespôsobilé difamačného zásahu (odsek 22) a napokon na hodnotiace úsudky spôsobilé zásahu do osobnostných práv (odsek 24), ktoré v tomto prípade vychádza zo správnych skutkových zistení, je podľa názoru odvolacieho súdu výsledkom dôkladnej analýzy, ktorej súd prvej inštancie podrobil všetky výroky urobené žalobcom predmetom tohto konania a úvahám prvoinštančného súdu v tomto smere, plne zodpovedajúcim aj pravidlám logiky, nemožno nič vytknúť. Odvolací súd preskúmaním odôvodnenia rozsudku nezistil ani odvolateľom vytkaný závadný postup súdu, ktorým by v dôsledku rozčlenenia výrokov vnímal potom tieto skreslene alebo vytrhnuté z kontextu, naopak okresný súd posudzoval všetky výroky v kontexte celých vyslovených pasáží aj širších zistených súvislostí.

18. Pokiaľ žalobca v odvolaní tvrdil, že žalovaný ho svojimi výroky vykreslil ako podvodníka, zločincu, špekulanta, nedôveryhodnú a nečestnú osobu, odvolací súd toto presne z obsahu vyslovených, resp. napísaných výrokov nezistil, treba však dať žalobcovi za pravdu v tom, že niektoré výroky (odsek 24) spochybňujú jeho bezúhonnosť, resp. čestnosť, mravnú nezávadnosť a súd prvej inštancie správne aj konštatoval, že tieto výroky mali potenciál zasiahnuť do osobnosti žalobcu. Vzhľadom na okolnosti, za akých došlo k výrokom, súd prvej inštancie správne konštatoval, že tu došlo ku kolízii dvoch ústavných práv, a to práva na ochranu osobnosti žalobcu a práva na slobodu prejavu žalovaného a správne súd aplikoval test okolností prejavu a test proporcionality, pri ktorom pomerovoval právo žalovaného (ako opozičného poslanca Mestského zastupiteľstva Mesta V.) na slobodu prejavu, s právom žalobcu (ako poslanca Mestského zastupiteľstva Mesta V., člena Mestskej rady a predsedu komisie športu Mesta V.) na ochranu osobnosti. Aplikujúc na vec judikatúru najvyšších súdnych orgánov dospel k správne záveru, že žalovaný, ktorý svojimi výroky vyslovil v kontexte podozrivého a netransparentného nakladania s verejnými financiami pochybnosti (a to aj v súvislosti s personálnymi prepojeniami žalobcu a ďalších spomínaných osôb) o procese schvaľovania dotácií, ktorého bol žalobca súčasťou a za ktoré hospodárenie v danom meste žalobca z titulu jeho pozície aj čiastočne zodpovedal, svojimi výroky len realizoval primeraným spôsobom svoju slobodu prejavu, vyjadrujúc sa ako opozičný poslanec k veciam verejným, čo je treba vnímať ako tú rozhodujúcu okolnosť, ktorá prevážila miskú váh, keďže v demokratickej spoločnosti, ku ktorej princípom sa hlási aj Slovenská republika, sa prikladá najvyššia dôležitosť slobode prejavu v kontexte politickej diskusie, o aký prípad išlo aj v súdnej veci.

19. Správne preto postupoval prvoinštančný súd, keď v tomto prípade napokon uprednostil právo žalovaného na slobodu prejavu, čo aj náležitým spôsobom zdôvodnil a odvolací súd sa s jeho dôvodmi plne stotožňuje. Súd prvej inštancie pritom zohľadnil okrem samotného znenia výrokov ich faktický

základ, všetky podstatné okolnosti, najmä skutočnosť, že žalobca ako osoba „verejného záujmu“ bol povinný strieť zvýšenú kontrolu verejnosti nad činnosťou, ktorú vykonáva, v dôsledku čoho sa primerane znižuje aj úroveň ochrany jeho osobnostných práv. Intenzita zásahu do osobnostných práv žalobcu ako verejného činiteľa by mala byť preto v jeho prípade vyššia, ako je to u iných fyzických osôb, na to, aby bolo možné poskytnúť ochranu pred takýmto zásahom v zmysle ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Správne potom konštatoval prvoinštančný súd, že žalobca ako predseda komisie športu a člen MR mal istú zodpovednosť v oblasti poskytovania dotácií od Mesta V. a ako politik bol verejne činnou osobou, ktorá musí zniesť väčšiu mieru kritiky ako bežný občan.

20. Nemožno dať za pravdu odvolateľovi ani v tom, že by v danom prípade kritika do veľkej miery nesúvisela s verejnou činnosťou, ale smerovala priamo voči žalobcovi ako podnikateľovi, teda do jeho súkromia. Obsahom napádaných výrokov, vychádzajúc z celého kontextu diskusie, zasadnutia MsZ a príspevkov, boli v tomto prípade pochybnosti žalovaného o procese schvaľovania dotácií, ktorého bol žalobca súčasťou a o použití dotácií, keďže kancelária žalobcu je v rámci areálu športovej haly, i keď bezpochyby sa vyjadrenia žalovaného určitým spôsobom dotýkajú aj podnikateľských (teda súkromných aktivít žalobcu), ktoré dve oblasti však v kontexte žalobcovi vytykaných postupov nie je možné oddeliť.

21. Žalobca v ďalšom poukazuje konkrétne na výrok „podniká načierno“, ktorý podľa neho súd prvej inštancie nesprávne interpretoval, vyvodiac z jeho obsahu iné, než z neho skutočne vyplýva, keď namiesto oveľa prijateľnejšieho vysvetlenia výroku „podniká načierno“ v zmysle doslovnom teda podnikanie bez oprávnenia (čo je podľa žalobcu hrubo nepravdivé tvrdenie) prvoinštančný súd nesprávne ustálil, že žalovaný mal na mysli užívanie priestorov na základe neplatnej nájomnej zmluvy, ktorý skutkový stav si súd dotvoril. Odvolací súd k tejto námietke považuje za potrebné uviesť, že výrok, ktorým žalovaný vyjadruje znepokojenie nad tým, že „jeden z najvyšších predstaviteľov mesta, ktorý je predseda o.z. K. ...podniká načierno šesť rokov v majetku mesta“ prvoinštančný súd interpretoval prijateľným spôsobom, ktorý vzhľadom k príliš neurčitej obsahovej stránke ako jedna z možných interpretácií prichádza do úvahy. Vzhľadom na rozličný výklad, ktorý sa v súvislosti s takýmto výrokom (príliš všeobecným, vylučujúcim jednoznačnú interpretáciu) ponúka, na rozdiel od odvolateľa, ktorý ho chápe ako vytykanie mu „podnikania bez oprávnenia“, teda navážanie sa výlučne do žalobcovej súkromnej sféry (bez bližšieho zdôvodnenia prečo práve tento výklad má byť správny - okrem tvrdenia, že ide o vysvetlenie doslovného obsahu, s čím sa odvolací súd stotožniť nemohol, pretože „podnikať načierno v majetku mesta“ len sotva možno považovať doslovne za „podnikanie bez oprávnenia“), súd prvej inštancie prezentoval vo svojom odôvodnení interpretáciu takú, ktorá tu nepochybne prichádzala do úvahy, ktorej nechýba prepojenie s ostatnými zistenými súvislosťami, a ku ktorej dospel logickou a faktami podloženou argumentáciou.

22. Za neopodstatnené považoval odvolací súd aj ostatné odvolateľove námietky, ktoré ako otázky v podstate všetky boli už nastolené aj v konaní pred súdom prvej inštancie a tento im venoval náležitú pozornosť, pričom žalobca ani v odvolacom konaní neuviedol žiadny taký významný argument, ktorý by bol spôsobilý zmeniť závery, ku ktorým súd dospel. Sem patrí otázka intenzity tvrdeného porušenia práva žalobcu, otázka žalovanému vytykaných prípadných osobných kariérnych ambícií, ktoré ho mali údajne viesť k prezentovaniu dotknutých výrokov, otázka nepodloženosti obviňovania žalobcu z „podvodu“ do ktorého mal byť zaplatený, či jeho účasti na zoskupení majúcom sa podieľať na páchaní trestnej činnosti, ktorou argumentáciou sa už podrobne zaoberal prvoinštančný súd a odvolací súd nemal žiadny dôvod sa ani v tejto časti od jeho záverov odkloniť. Rovnako odvolací súd súhlasí s prvoinštančným súdom aj v tom, že výroky žalovaného, vrátane použitých výrazových prostriedkov, nie sú ani hanlivé, ani neobsahujú žiadne invectívy, vulgarizmy, priame difamácie, či osočovania osoby žalobcu a tunajší súd dopĺňa, že v danom prípade nie je opodstatnená výčitka odvolateľa o bezbrehosti slobody prejavu, ako to v odvolaní podsúva.

23. Vedený týmito úvahami považoval odvolací súd námietky odvolateľa za neopodstatnené a keďže nezistil ani žiadne nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré by mal prihliadnúť z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto napadnutý rozsudok vo veci samej, ako i v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 2 CSP).

24. V odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči v spore neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Senát krajského soudu uvedený rozsudek přijal poměrem hlasů 3:0, tedy jednohlasně.

Poučení:

Proti rozhodnutí odvolacího soudu je přípustné dovolání, ak to zákon připouští (§ 419 CSP).

Dovolání je přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu vo věci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo věci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacího soudu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie soudu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacího soudu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho soudu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho soudu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho soudu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).